

Tee oikein.

**Haapajärven lukion
opiskeluhoitosuunnitelma
1.8.2023**

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
1 Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	4
2 Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi	4
2.1 Opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset	4
2.2 Lukion oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä	5
2.3 Opiskelijoille annettava yhteinen ohjaus	6
2.4 Opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen ja yhteisöllisyyden edistäminen	6
2.5 Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen	7
2.6 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen	8
2.7 Yhteistyö ja käytänteet oppilaitosympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	10
3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)	11
3.1 Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	11
3.2 Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä	11
3.3 Opiskeluterveydenhuolto	12
3.4 Kuraattori- ja psykologipalvelut	13
3.5 Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	13
4 Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	13
4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa	13
4.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa	14
4.3 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille	14
5 Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma	15

Johdanto

Haapajärven lukion opiskeluhoitoa koskeva suunnitelma on osa koulutuksen järjestäjän, Haapajärven kaupungin, opiskeluhoitosuunnitelmaa, johon on kirjattu myös tässä oppilaitoskohtaisessa asiakirjassa mainitut viisi asiakohdtaa:

- 1) Arvio opiskeluhoitoon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista
- 2) Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoitoon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi
- 3) Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)
- 4) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
- 5) Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma.

Opiskeluhoitoon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa Haapajärven kaupungin sivistyspalveluiden opiskeluhoitoon ohjausryhmä, jossa on lukion edustaja.

Opiskeluhoitoon kuuluvat lukion opetussuunnitelman mukainen yhteisöllinen ja yksilöllinen opiskeluhoito sekä opiskeluhoitoon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuoltoon palvelut, ja sitä toteutetaan Haapajärven lukion, Haapajärven kaupungin sivistyspalveluiden ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Haapajärven lukion opiskeluhoitoon kokonaisuudesta tiedotetaan opiskelijan oppaassa, Wilmassa ja ryhmänohjaajan tuokioissa, ja se on nähtävissä myös opetussuunnitelmasta kaikille avoimina olevilta koulun Pedanet-sivuilta. Opiskeluhoitoon toimijat esittävät lukuvuosittain uusille lukion opiskelijoille oppitunneilla sekä huoltajille vanhempainillan yhteydessä.

1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvio lukion opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista henkilötyövuosina esitetään Haapajärven kaupungin opiskeluhoitosuunnitelmassa.

Haapajärven lukiokoulutuksen TEA-viisarin tulos on voimavarojen osalta jonkin verran valtakunnallista keskiarvoa heikompi, mutta sen tai kouluterveyskyselyn tai opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten ja opetushenkilöstön kokemusten sekä opiskelijakyselyiden palautteen perusteella ei ole erityistä tarvetta poiketa lakisääteisistä kuraattori- ja psykologipalveluiden henkilöstömitoituksesta tai terveydenhoitaja- ja lääkärimitoituksesta.

2 Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Haapajärven lukiossa yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä koko lukioyhteisön opiskelu- ja työympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä ja ennaltaehkäistään ongelmien syntymistä. Järjestyssäännöt ja yhdessä sovitut toimintatavat edistävät työrauhaa ja oppimiselle suotuista ilmapiiriä.

Opiskelijat perehdytetään koulun tiloihin ja välineisiin opintojen alussa. Tilojen siisteydestä huolehditaan yhteistyössä koulukiinteistön henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Esteettömyys huomioidaan tilojen käytössä.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen osallistuu koko lukion henkilöstö, ja siten vastuu kouluyhteisön turvallisuudesta ja muusta hyvinvoinnista on kaikilla kouluyhteisössä työskentelevillä.

2.1 Opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Nuorten hyvinvointiin liittyviä asioita käsitellään Haapajärven kaupungin hyvinvointityöryhmässä, joka kokoontuu suunnitelmallisesti. Ryhmässä keskitytään erityisesti lasten ja nuorten terveyskyselyihin ja -tutkimuksiin sekä niiden tuloksiin.

Hyvinvointiryhmä käsittelee tehtyjen kyselyiden tuloksia yleisellä tasolla ja kehittämisen näkökulmasta.

Opiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä, opiskelusta, osallisuudesta sekä opiskeluhuollon toiminnasta saadaan seurantatietoa THL:n valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tuloksista.

Lukiossa toteutetaan vuosittain opiskelijapalautekyselyjä, joissa selvitetään näkemyksiä lukion ja Haapajärven sivistyspalveluiden toiminnasta sekä opiskeluhuoltopalveluiden saatavuudesta ja toiminnasta. Myös poissaolotilastot kertovat osaltaan opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tilasta. Terveystiedon oppiaineen puitteissa toteutetaan säännöllisesti hyvinvointikyselyitä esimerkiksi kouluruokailuun osallistumisesta, päihteiden käytöstä, nukkumisesta, energiajuomien käytöstä tai ajankäytön hallinnasta.

Kouluterveyskyselyn tuloksia ja opiskelijapalautekyselyiden tuloksia, muuten saatua palautetta sekä opiskeluhuollon ammattilaisten kokemuksia opiskelijoiden yleisestä terveys- ja hyvinvointitilanteen kehityksestä käsitellään lukion opiskeluhuoltoryhmässä ja niiden perusteella kehitetään lukion opiskeluhuoltoa edelleen.

Myös lukion opiskelijakunnan hallitus käsittelee kokouksissaan erilaisia hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä teemoja, ja opiskelijakuntaa kuullaan opiskelijoita koskevilla asioilla.

Koulun tilojen kunnosta, siisteydestä ja esteettömyydestä huolehditaan. Puutteista kerätään palautetta ja niihin reagoidaan. Vuosittain toteutetaan palotarkastus sekä poistumisharjoitukset.

Aluehallintoviraston työsuojelutarkastukset tehdään säännöllisin väliajoin. Työsuojeluun liittyvät olennaisesti myös säännöllisesti tehtävät fysikaalisten, kemiallisten, biologisten, tapaturmien ja henkisen kuormittumisen riskien ja vaarojen tunnistamiskartoitukset. Niiden perusteella tehdään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Kaupungin sisäilmatyöryhmä kokoontuu tarvittaessa.

Työterveyshuollon työpaikkaselvitykset tehdään työpaikoilla säännöllisesti kolmen vuoden välein.

2.2 Lukion oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, koordinoinnista ja arvioinnista vastaa lukion opiskeluhuoltoryhmä. Opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat rehtori, opinto-ohjaaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja sekä opiskelijoiden edustajat kulloinkin käsiteltävänä olevan asian luonteen mukaisesti. Koollekutsujana

toimii rehtori. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa, noin kolme kertaa lukuvuodessa. Opiskeluhuollon kehittäminen pohjautuu erilaisten valtakunnallisten ja paikallisten arviointien ja kyselyiden tuloksiin, kuten kouluterveyskyselyn ja vuosittaisten opiskelijapalautekyselyiden tuloksiin, sekä muuten saatuun palautteeseen.

Opiskeluhoitoryhmä nostaa esille aiheita, joiden käsittelyyn varataan aikaa koeviikkojen lukujärjestykseen. Aiheiden käsittelyn tapoina voivat olla työpistetyöskentelyt, asiantuntijavierailut, seminaarit jne. aiheesta riippuen.

2.3 Opiskelijoille annettava yhteinen ohjaus

Ryhmänohjaajat vastaavat oman ryhmänsä pääasiallisesta ohjauksesta lukio-opinnoissa. Erityisesti opintojen alkuvaiheessa ryhmänohjaajien antaman ohjauksen merkitys on suuri. Ryhmänohjauksessa kiinnitetään huomiota mm. opiskelijoiden perehdyttämiseen lukion toimintaan, lukio-opiskelun ohjeisiin ja menettelytapoihin, opintojen ja aikataulutuksen suunnitteluun ja ryhmähengen luomiseen. Ryhmänohjaajat haastattelevat ryhmänsä opiskelijat ensimmäisen vuoden syksyllä.

Opinto-ohjauksen ryhmäoppitunneista vastaa opinto-ohjaaja, ja tunteja sijoitellaan pitkin lukuvuotta. Opinto-ohjaaja vastaa tuntien sisällöistä voimassaolevan opetussuunnitelman pohjalta. Kuraattori ja terveydenhoitaja antavat ohjausta tarpeen mukaan omiin aihepiireihinsä liittyen. Jokainen opettaja antaa oppiainettaan koskevat ainekohtaiset ohjeet opiskelijoilleen. Erityisesti terveystiedon opintojaksoissa opiskelijat saavat terveyteen ja turvallisuuteen liittyvää tietoutta.

2.4 Opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen ja yhteisöllisyyden edistäminen

Kaikki lukion opiskelijat kuuluvat opiskelijakuntaan. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista.

Opiskelijakunnan hallitus ja opiskelijakunnan ohjaava opettaja toimivat opiskelijoiden osallisuuden koordinoijina yhdessä rehtorin kanssa. Lisäksi lukiossa toimii opiskelijatutoreita, jotka helpottavat uusia opiskelijoita pääsemään sisään koulun toimintakulttuuriin.

Yhteistyössä opiskelijakunnan, tutoreiden ja ympäristötiimin kanssa järjestettävät koko koulun yhteiset tilaisuudet ja teemapäivät edistävät opiskelijoiden yhteisöllisyyttä.

Ennen opiskelijoiden asemaan vaikuttavien päätösten tekemistä opiskelijakuntaa kuullaan, ja opiskelijakunnan edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus myös opettajainkokouksessa tällaisia asioita käsiteltäessä.

Määräajoin selvitetään opiskelijoiden näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. Myös valtakunnallinen kouluterveyskysely antaa tietoa aiheesta.

2.5 Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Säännöllinen osallistuminen opetukseen on opintojen etenemisen kannalta välttämätöntä. Opetukseen osallistumista seurataan ja poissaolojen ehkäisemiseen pyritään opiskelijan omaa opiskelumotivaatiota tukemalla aineenopettajien, opinto-ohjaajan, ryhmänohjaajan, tutoreiden, opiskeluhuoltohenkilöstön ja huoltajien yhteistoiminnalla.

Opiskelija ei voi olla poissa oppitunneilta ilman hyväksyttävää syytä. Säännöllinen oppitunneilla läsnäolo ja poissaoloselvityksen antaminen ovat arvosanan saannin edellytyksenä. Aineenopettajat merkitsevät opiskelijoiden poissaolot ja myöhästymiset Wilmaan ja seuraavat, että opiskelijan poissaolot on selvitetty periodin loppuessa, ennen arvosanan antamista. Jos huoltaja ei käytä Wilmaa, opiskelijan on tuotava huoltajan tai terveydenhuollon ammattilaisen allekirjoittama kirjallinen poissaoloselvitys.

Ryhmänohjaajat seuraavat omien opiskelijoidensa opintojen etenemistä ja poissaoloja kokonaisuutena.

Mikäli on syytä epäillä toistuvasti poissaolleen poissaolojen syiden hyväksyttävyyttä, opettaja ilmoittaa asiasta ryhmänohjaajalle, joka selvittää asian opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajien kanssa. Jos poissaolojen taustalla vaikuttaa olevan opiskeluhuollollisia tekijöitä, ohjaa ryhmänohjaaja opiskelijaa opiskeluhuollon palveluiden piiriin tai koolle kutsutaan moniammatillinen asiantuntijaryhmä.

Lupa poissaoloon on kysyttävä ennakkoon aina kun se on mahdollista. Hyväksyttävästä syystä luvan enintään kolmeksi päiväksi myöntää ryhmänohjaaja, sitä pidemmäksi ajaksi rehtori. Luvan yksittäiseltä oppitunnilta poissaoloon myöntää ao. aineen opettaja. Ryhmänohjaaja/rehtori/vararehtori merkitsee opiskelijan poissaoloihin Wilmaan jo etukäteen tiedon tämän luvallisesta poissaolosta. Tällöin huoltajan ei tarvitse enää erikseen selvittää poissaoloa. Alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla poissaololuvan kysyy huoltaja. Jos alle 18-vuotias opiskelija ilmoittaa itse poissaolostaan, tämä merkitään Wilmassa selvittämättömäksi ja huoltaja joutuu sen selvittämään.

Ellei lupaa ole voitu kysyä ennakoon, on opiskelija/huoltaja velvollinen ilmoittamaan koululle poissaolosta ja sen syystä viimeistään toisena poissaolopäivänä.

Pidemmissä sairauspoissaoloissa ensisijainen yhteyshenkilö on ryhmänohjaaja. Huoltajien ja/tai opiskelijan luvalla ryhmänohjaaja voi tiedottaa opiskelijan tilanteesta opiskelijaa opettavia. Sairauden perusteella opintoihin voidaan tehdä tapauskohtaisesti tarvittavia järjestelyjä (esim. suoritustapojen ja opintosuunnitelman muutokset, opintoajan pidentäminen).

Myös terveystarkastuksiin osallistumista seurataan. Jos opiskelija ei tule pyydettyä terveystarkastukseen, terveydenhoitaja on yhteydessä ryhmänohjaajaan, ja opiskelija ohjataan tarvittaessa muiden opiskeluhuollon palvelujen piiriin.

2.6 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Haapajärven lukiossa tuetaan opiskelijoiden tupakoimattomuutta ja päihteettömyyttä ja järjestetään tilaisuuksia, joilla pyritään terveyttä edistävien elämäntapojen vahvistamiseen. Terveysneuvonnan ja terveystiedon sekä muiden oppiaineiden opetuksen välistä yhteistyötä pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan.

Jos opiskelijan päihteiden käyttö aiheuttaa huolta, ohjataan opiskelijaa aktiivisesti opiskeluhuollon palveluiden piiriin.

Tupakkatuotteiden käyttäminen koulun sisätiloissa ja koulun alueella on kielletty tupakkalain nojalla, ja järjestyssäännöissä kielletään niiden käyttö myös koulukiinteistön ulkopuolella järjestettävissä koulun tilaisuuksissa sekä vierailuiden ja opintomatkojen aikana.

Päihteiden ja huumeiden hallussapito ja käyttäminen sekä päihtyneenä esiintyminen koulussa, koulun järjestämässä tilaisuuksissa sekä vierailuiden ja opintomatkojen aikana kielletään lukion järjestyssäännöissä.

Jos kouluaikana tai koulutyöhön liittyvissä tilaisuuksissa kuitenkin havaitaan opiskelijan käyttävän tupakkatuotteita tai havaitaan opiskelija alkoholin tai muiden päihteiden vaikutuksen alaisena toimitaan seuraavasti:

Tupakkatuotteet

Tupakkatuotteita opetustilanteessa tai muussa koulun järjestämässä tilaisuudessa käyttävää opiskelijaa kehoitetaan poistumaan tilanteesta ja häntä muistutetaan tupakkalain ja järjestyssääntöjen säädöksistä. Jos käytön havaitaan olevan toistuvaa, opettaja tai muu koulun henkilökuntaan kuuluva keskustelee asiasta suoraan opiskelijan kanssa oman havaintonsa pohjalta ja ilmoittaa asiasta ryhmänohjaajalle, joka on

tarvittaessa yhteydessä asiasta alaikäisen opiskelijan huoltajaan. Toistuvasta järjestyksen rikkomisesta voi seurata kurinpitotoimena kirjallinen varoitus.

Alkoholi

Varmistetaan, ettei päihtynyt opiskelija ole vaaraksi itselleen eikä muille, ja opiskelija saatetaan pois opetustilanteesta rehtorin kansliaan tai muuhun turvalliseen tilaan. Tarvittaessa otetaan yhteys hätäkeskukseen.

Asian käsittelyä jatketaan mahdollisuuksien mukaan kahden aikuisen läsnä ollessa. Rehtori tai vararehtori yhdessä asian kohdanneen opettajan kanssa puhuttavat päihtynyttä ja pyrkivät takavarikoimaan päihteet pyytämällä opiskelijaa itseään tyhjentämään taskunsa ja laukkunsa.

Jos päihtynyt on alaikäinen, otetaan yhteyttä huoltajaan, jota pyydetään noutamaan opiskelija kotiin. Jos huoltajaan ei saada yhteyttä, opiskelija toimitetaan tilanteen mukaan joko terveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen. Alaikäisestä tehdään lastensuojeluilmoitus.

Täysi-ikäisen opiskelijan kohdalla varmistetaan keskustelemalla tämän kunto ja varmistetaan turvallinen poistuminen koululta. Opiskelijan luvalla voidaan ottaa yhteys lähiomaiseen. Tarvittaessa soimitaan hätäkeskukseen.

Akuutin tilanteen ratkeamisen jälkeen asiaa käsitellään opiskelijan, alaikäisen opiskelijan huoltajan, ryhmänohjaajan, opiskeluhuollon ja mahdollisten muiden toimijatahojen kesken ja päätetään mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Mahdollisiin kurinpitotoimiin ryhtymisestä päättää rehtori opiskelijaa kuultuaan.

Huumausaineet

Varmistetaan, ettei huumausaineista päihtynyt opiskelija ole vaaraksi itselleen eikä muille, ja opiskelija saatetaan pois opetustilanteesta rehtorin kansliaan tai muuhun turvalliseen tilaan. Tarvittaessa otetaan yhteys hätäkeskukseen.

Asian käsittelyä jatketaan mahdollisuuksien mukaan kahden aikuisen läsnä ollessa. Rehtori tai vararehtori yhdessä asian kohdanneen opettajan kanssa puhuttavat päihtyneen ja pyrkivät takavarikoimaan päihteet pyytämällä opiskelijaa itseään tyhjentämään taskunsa ja laukkunsa.

Jos päihtynyt on alaikäinen, otetaan yhteyttä huoltajaan ja hänestä tehdään lastensuojeluilmoitus.

Ollaan yhteydessä poliisiin, joka jatkaa asian käsittelyä huumeiden hallussapitorikoksena ja käyttörikoksena.

Akuutin tilanteen ratkeamisen jälkeen opiskelija ohjataan yksilökohtaisen opiskeluhuollon tuen piiriin ja asiaa käsitellään opiskelijan, alaikäisen opiskelijan huoltajan, ryhmänohjaajan, opiskeluhuollon ja mahdollisten muiden toimijatahojen kesken ja päätetään mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Mahdollisiin kurinpitotoimiin ryhtymisestä päättää rehtori opiskelijaa kuultuaan.

2.7 Yhteistyö ja käytänteet oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Riskienarviointi ja -hallinta ovat osa lukion hyvinvointi- ja turvallisuustoimintaa. Riskienarviointi toteutetaan säännöllisesti Haapajärven kaupungin sivistyspalveluiden ja lukioyhteisön yhteistyönä ja sen perusteella tehdään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Aluehallintoviraston työsuojelutarkastukset tehdään säännöllisin väliajoin. Työsuojeluun liittyvät olennaisesti säännöllisesti tehtävät riskien ja vaarojen tunnistamiskartoitukset. Tarkastustilaisuuteen kuuluu aloituspalaveri, tilakierros sekä yhteenvetopalaveri. Aloituspalaverissa käydään läpi eri tahojen kokoamat taustatiedot ja suunnitellaan tilakierroksen reitti. Yhteenvetopalaverissa kootaan kaikki tiedot ja löydökset yhteen, arvioidaan ympäristöön ja yhteisöön liittyvät terveysriskit sekä sovitaan jatkotoimista ja niiden vastuutahoista. Oppilaitoksen tarkastuksesta ja sen tuloksista sekä mahdollisesti suunnitelluista jatkotoimista tiedotetaan tarvittaessa opiskelijoille, huoltajille ja henkilöstölle.

Lukiokiinteistön palotarkastus tehdään säännöllisesti yhteistyössä palo- ja pelastustoimen viranomaisten kanssa. Palo- ja pelastustoimen viranomainen myös osallistuu lukion poistumisharjoitukseen. Mahdollisesti havaittuihin puutteisiin reagoidaan välittömästi.

Työterveyshuollon työpaikkaselvitykset tehdään säännöllisesti kolmen vuoden välein.

Mikäli tehdyt tarkastukset tai selvitykset tai muu palaute antaa aihetta, kaupungin sisäilmatyöryhmä kokoontuu tarvittaessa.

Opiskelijoiden hyvinvoinnin taustatietoina hyödynnetään tarkasteluvälillä kertyneiden kyselyiden kuten kouluterveyskyselyn tuloksia sekä tarkastusta varten toteutettujen kyselyiden ja selvitysten tuloksia. Haapajärven kaupungin hyvinvointityöryhmä käsittelee nuorille tehtyjen kyselyjen tuloksia yleisellä tasolla ja osallistuu näin osaltaan lukioyhteisön hyvinvoinnin kehittämiseen.

3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi.

3.1 Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa tarvetta arvioidaan jatkuvasti mm. opiskelumenestyksen, poissaoloseurannan, erityisen tuen tarpeen ja mahdollisen muun huolen perusteella. Opinto-ohjaaja, ryhmäohjaaja ja muut opiskelijan kanssa työskentelevät ottavat huolen puheeksi varhaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Tarvittaessa opiskelija ohjataan saamaan opiskeluterveydenhuollon palveluita sekä muita tukipalveluita.

Lukiolaiset voivat olla itse yhteydessä opiskeluhoitoa kuraattoriin tai terveydenhoitajaan, tai yhteydenotto voi tehdä lukion henkilökuntaan kuuluva yhdessä opiskelijan kanssa. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä.

Alaikäisen opiskelijan huoltajalla ei ole oikeutta kieltää opiskelijaa käyttämästä opiskeluhoitoa palveluja.

3.2 Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta perustuu opiskelijan suostumukseen. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoitoa yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoitoa järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhoitoa kertomuksiin. Opiskeluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut opiskeluhoitoa toteuttavat terveydenhuollon ammattilaiset kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset omiin järjestelmiinsä. Samoin opiskeluhoitoa kuraattori ja psykologi kirjaavat yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot omiin järjestelmiinsä.

Kun opiskeluhoitoa monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen opiskelijan opiskeluhoitoa tarvetta, tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovittuja yksilöllisiä opiskeluhoitoa tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö kirjaa ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot

opiskeluhoitokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.

Opiskeluhoitokertomus laaditaan ja säilytetään sekä vastuhenkilö nimetään opiskeluhoitolaik mukaisesti: Opiskeluhoitokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan

- 1) yksittäisen opiskelijan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- 2) asian aihe ja vireillepanija
- 3) opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet
- 4) tiedot asian käsittelystä opiskeluhoitoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- 5) toteutetut toimenpiteet
- 6) kirjausten päivämäärä sekä kirjausten tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.
- 7) Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja ja kenelle sivulliselle on luovutettu ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhoitokertomukset säilytetään opiskeluhoitorekisterissä.

Yksittäisen opiskelijan asioissa voidaan tehdä tarvittaessa yhteistyötä oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen, poliisin tai nuorisotoimen kanssa.

3.3 Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä vastaa hyvinvointialue Pohde. Lukiolaiset voivat ottaa yhteyttä opiskeluhoitolaik terveydenhoitajaan puhelimitse, sähköpostitse tai Wilman kautta. Terveydenhoitajan vastaanotolle on mahdollista päästä myös ilman ajanvarausta Pohteen käytänteiden mukaisesti ja lukuvuosisuunnitelmassa täsmennettävällä tavalla.

Lääkityksen, erityisruokavalion ja sairauksien vaatiman hoidon järjestämiseksi tehdään yhteistyötä ja suunnitelmia opiskelijan, huoltajan, opiskeluterveydenhuollon ja koulun

henkilökunnan kanssa. Tarvittaessa yhteistyöhön osallistuu erikoissairaanhoido tai muu taho.

Opiskelijan pysyvistä erityisruokavaliotarpeista kerätään tiedot lukuvuoden alussa ja siitä tiedotetaan kouluruokailun palveluntarjoajaa. Mikäli opiskelija haluaa, hän voi kertoa koulupäivän aikana tarvitsemastaan lääkehoidosta tai hoitotoimenpiteistä koulun henkilökunnalle. Terveystoimittajaa konsultoidaan tarvittaessa.

3.4 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Lukion kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestämisestä vastaa hyvinvointialue Pohde. Kuraattoriin ja psykologiin saa yhteyttä puhelimitse, sähköpostitse tai Wilman kautta, ja vastaanotolle on mahdollista päästä Pohteen käytänteiden mukaisesti ja lukuvuosisuunnitelmassa täsmennettävällä tavalla.

Opiskeluhoitohenkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä opiskelijan oikeuksia kunnioittaen.

3.5 Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Mikäli opiskelijan opetukseen osallistuminen kurinpitokeinolla evätään tai hänet kurinpitotoimena erotetaan määräaikaista koulusta, kutsutaan koolle yksilöllinen opiskeluhoitoryhmä ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

4 Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa

Huoltajat ovat Haapajärven lukion tärkein yhteistyökumppani. Ensi sijassa ryhmäohjaajat vastaavat yhteydenpidosta huoltajiin. Kaksi kertaa lukuvuodessa järjestetään vanhempaintilaisuus, joissa käsitellään ajankohtaisten asioiden lisäksi mm. lukio-opiskelun käytänteitä, ylioppilaskirjoituksia ja jatko-opintoihin hakeutumista.

Opiskelijat ja huoltajat saavat tietoa opiskelijan opintosuorituksista Wilman Opinnot-välilehdeltä tai periodin jälkeen jaettavasta perioditodistuksesta. Alle 18-vuotiaiden

opiskelijoiden huoltajien on kuitattava periodin arviointi nähdyn Wilman kautta tai allekirjoittamalla todistus. Täysi-ikäinen opiskelija voi antaa huoltajilleen oikeuden käyttää Wilmaa itseään koskeissa asioissa. Käytetyistä kurinpitotoimista ja -keinoista annetaan tieto myös alaikäisen opiskelijan huoltajalle.

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskelijoilla ja huoltajilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä opiskeluhoitoa koskevia suunnitelmia laadittaessa. Sekä opiskelijoilta että huoltajilta pyydetään määräajoin palautetta lukion ja Haapajärven kaupungin sivistyspalveluiden toiminnasta, opiskeluhoitosta ja sen toimivuudesta. Saatua palautetta ja kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään toimintaa kehitettäessä.

4.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulun turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen, palo- ja pelastustoimen, työsuojeluviranomaisten sekä Haapajärven kaupungin teknisen toimen kanssa. Vuosittain järjestetään poistumisharjoitus, johon osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös pelastusviranomaiset.

Ammatinvalinnan ja urasuunnittelun apuna käytetään työvoimahallinnon palveluja.

Jos nuoren opinnot ovat keskeytyneissä, jatkosuunnitelmaa ei ole eikä opiskelijaa tavoiteta, asia siirtyy Valppaan hoidettavaksi.

Opiskeluhoito tekee tarvittaessa yhteistyötä myös etsivän nuorisotyön ja muiden tahojen kuten lastensuojelun, poliisin, Haapajärven seurakunnan ja kaupungin nuorisopalveluiden kanssa. Opiskeluhoitollon edustajina kuraattori ja terveydenhoitaja kuuluvat kunnan moniammatilliseen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto-työryhmään.

Haapajärvellä toimii moniammatillinen kriisitilanteiden jälkipuintiryhmä, jota hyödynnetään tarvittaessa.

4.3 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Haapajärven lukion opiskeluhoitollon kokonaisuudesta tiedotetaan opiskelijan oppaassa, Wilmassa ja ryhmänohjaajan tuokioissa. Opiskeluhoitollon toimijat esittelevät lukuvuosittain uusille lukion opiskelijoille oppitunneilla sekä huoltajille vanhempainillan

yhteydessä. Kuvaus opiskeluhuollon toiminnasta sekä opiskeluhuoltosuunnitelma ovat nähtävissä myös opetussuunnitelmasta kaikille avoimina olevilta koulun Pedanet-sivuilta.

Lukion uusi henkilökunta perehdytetään Haapajärven sivistyspalveluiden yleisiä perehdytyskäytänteitä noudattaen. Koulun suunnitelmien, järjestyssääntöjen ja käytäntöjen sisäistäminen sekä kurinpidollisten toimivaltuuksien hallitseminen ovat osa työtehtäviin perehtymistä. Opiskeluhuoltopalveluiden muutoksista tiedotetaan ja niistä keskustellaan opettajainkokouksissa, ja opiskeluhuoltosuunnitelman muutoksien laadintaan osallistuu koko henkilöstö.

5 Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Koulun arkityössä pyritään suhtautumaan kaikkiin mahdollisiin epäkohtiin ennaltaehkäisevästi. Ryhmänohjaustuokioissa, tutortoiminnassa, opiskelijakunnan toiminnassa ja koulun lukuvuoden tapahtumissa tavoitteena on hyvän yhteishengen kehittäminen ja kiusaamisen vastainen toiminta.

Jokaisen lukuvuoden alussa käydään kaikissa ryhmissä ryhmänohjaajan johdolla läpi opetussuunnitelman luku opiskeluhuollosta liitteineen ja tutustutaan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Samalla käsitellään keskustellen Haapajärven lukion järjestyssäännöt. Järjestyssäännöt on laadittu yhteistyössä koulun henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa, ja niitä päivitetään tarvittaessa. Lukion opiskelijakunnan hallitus tekee yhteistyötä järjestyssääntöjen ja muiden yhteissuunnittelua vaativien asioiden tiimoilta samoissa tiloissa toimivan JEDUn liiketalouden opiskelijakunnan hallituksen kanssa.

Jokaisen lukioyhteisössä työskentelevän ja yhteisöön kuuluvan henkilön velvollisuutena on välittömästi puuttua asiaan, mikäli hän havaitsee väkivaltaa, kiusaamista, syrjintää tai häirintää tai mikäli hänen tietoonsa tulee oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtunut häirintä-, kiusaamis- syrjintä- tai väkivaltatapaus. Tilanteen vaatimiin jatkotoimenpiteisiin ryhdytään, sekä epäillyn että teon kohteena olevan opiskelijan huoltajaan otetaan yhteyttä, ja tarpeen vaatiessa käytetään kurinpitokeinoja ja -toimia erillisen suunnitelman mukaisesti. Sekä teon kohde että tekijä ohjataan opiskeluhuollon palveluiden pariin. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä sosiaaliviranomaisten, terveydenhuollon tai poliisin kanssa. Vakavissa tapauksissa otetaan välittömästi yhteyttä poliisiin.

Koulun turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen, palo- ja pelastustoimen,

työsuojeluviranomaisten sekä Haapajärven kaupungin teknisen toimen kanssa. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden tahojen kuten lastensuojelun, poliisin, seurakunnan ja kaupungin nuorisotyön kanssa.

Vuosittain järjestetään poistumisharjoitus, johon osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös pelastusviranomaiset. Henkilökunnalla on poistumistilanteissa oma tarkastettava vastuualueensa koulurakennuksessa. Äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa toimitaan erillisen kriisisuunnitelman mukaisesti. Kaikesta kriisiviestinnästä vastaa rehtori. Rehtorin poissa ollessa akuuttiviestinnästä ja asiasta rehtorille ilmoittamisesta vastaa vararehtori tai muu tilanteessa oleva henkilökunnan jäsen.

Kriisisuunnitelma samoin kuin muut suunnitelmat opiskeluyhteisön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi sekä menettelytavat ongelma- ja kriisitilanteissa kuten kiusaaminen, väkivalta, mielenterveyskysymykset, tupakointi ja päihteiden käyttö, erilaiset onnettomuudet ja kuolemantapaukset, on koottu Turvallisuuskansioon.

Turvallisuuskansio sisältää

- poistumisohjeet
- kiinteistön pelastussuunnitelma
- toimintaohjeet onnettomuustilanteessa
- lukion järjestyssäännöt
- kriisityö Haapajärven koulujen opiskeluhuollossa
- pikaohjeet akuutissa kriisitilanteessa toimimisen varalta

Turvallisuuskansio säilytetään henkilökunnan saatavilla. Turvallisuuskansioon tutustuminen on osa uuden henkilökunnan perehdytystä. Jokainen työyhteisön jäsen on velvollinen perehtymään turvallisuuskansioon ja päivittämään osaamisensa säännöllisesti.

Lukion opiskeluhuoltoryhmä vastaa koulun turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien toteutumisen seurannasta ja tarvittaessa niiden päivittämisestä. Opiskelijat vastaavat vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa kyselyihin, joissa käsitellään myös väkivaltaan, kiusaamiseen, syrjintään ja häirintään liittyviä asioita. Tämän lisäksi opiskeluhuoltoryhmä käsittelee THL:n valtakunnallisen Kouluterveyskyselyn tulokset. Mikäli tilanne vaatii, opiskeluhuoltoryhmä arvioi suunnitelmat uudelleen ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.